

T U D Ó S I T Á S O K.

PESTEN

Szombaton Pünkösdhő 3dik napján

1834.

MAGYAR- ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. A' törvényszékek elrendeléséről szóló 6dik cikkely 1 §ában a' megyei törvényszék, az eddig hozzá tartozott ügyeken kívül, minden más perekben is, melyek eddig alispány, szolgabíró, kerületi báni v. kir. táblához (kivéven az 1790:56ban foglalt eseteket) tartoztak, első folyamodási bíróságul határoztatik. 2 §. Ha a' per tárgyának kiterjedtsége, vagy az abba vegyült személyek lakása úgy hozná magokkal, ekkor az illető megyei törvényszékek között a' fölperes választhat. 3,4 §§. E' megyei törvényszék állani fog: előlülőlől, ki maga a' főispány, egyik vagy másik alispány, vagy a' legidősb táblabíró lehet; továbbá négy táblabíróbul, kiket e' hivatalra a' főispány és Rendekek egyenlően jelelnék-ki, 's a' Rendekek szabad szavazással megválasztanak. E' táblabírák választása időnkénti leszen, mint a' többi megyei tisztéké; fedhetetlen életűek, jeles törvénytudók és birtokosok legyenek; privát hivatalokat és azon megyében ügyvédséget nem viselők. Szükséges surrogatiókat a' legközelebbi közgyűlés tehet szavazás utján. 5§. E' fizetéses táblabírákhoz hasonló tulajdonságokkal 's hatással járul még más hat, kik esküvéssel kötelezettek leéndenek. Ezeket minden candidatio nélkül a' kebelbeli nemességből fogja a' közgyűlés szabad szavazással választani, 's ha e' hivatalt elfogadják, kötelesek a' következő törvénykezési határidő alatt ülésekbe járni. Ezen törvényszéket két vagy több elégséges számban összeülő tanácsra, 's köztök a' pereket nemeikhez képest polgári, fenyítő és úrbérikre felosztani, a' közgyűlés elrendeléséhez tartozik. Külön külön fogja mindenik tanács-osztály ön jegyzőkönyvét és ítéleteit meghíttetni, 's kihirdetni. 6 §. Mindenikhez járulni fog egy szolgabíró 's egy eskütt szavazással, és jegyzőkönyvitelre egy vagy több jegyző szavazás nélkül 7 §; Ítélethozhatásra, vagy is a' törvényszék teljességire hét bíró kívántatik az előlülőlől

Első Félészendő.

együtt. 8 §. Oculata, végrehajtások és más bírói foglalatosságokra egy táblabíró, szolgabíró és eskütt küldethetik-ki, vagy csupán e' két utóbbi. 9 §. Rendes törvénykezési idő alatt e' törvényszék mindennap ül; azonban a' folyó munkák végzete után a' tagok eloszolhatnak. 7dik cikk. 1 §. Turopolya nemeseinek egymás közti vagy másoknak ó ellenök folyandó polgári vagy büntető pereik a' turopolyai nemes szék előtt fognak elítéltetni, innen a' báni, innen ismét a' hétszemélyes táblára vitetnek-feljebb. 2 §. E' nemesi törvényszék' előlülőlőlje leszen; a' comes terrestris, vagy helyette az alispány, hozzá járul, tiz hites táblabíró, kik mindnyájan közgyűlésben szavazás utján választatnak. A' teljes erejű ítélethozásra hét tag kívántatik.

Ó cs. k. Felsége a' m. kir. udv. Kancelláriánál eddig concept. practicans Gróf Wenkheim József urat a' dunántúli ker. Táblához tisztb. közbíróvá kinevezni kegyelmesen méltóztatott.

Derecskei plebanus Nagyontisztelendő Kelemen Ferencz úr Aprilis 19dikén, mint Felséges ifj. Királyunk születési napján a' Derecskén találkozható szegények gyámolítására 100 forintnyi alapítványt tett olly intézettel, hogy az ebből évenként járó kamat mindenkor ifj. Felséges Királyunk születési napján hat róm. cath és 6 reform. öszvesen 12 szegény segéllésére fordítassék. Fent említett plebanus úr a' Szalontán tűz által károsodtak számára 24 véka tiszta búzát küldött, Derecskén is 16 véka gabonát osztatott-el személy-válogatás nélkül a' szűkölködő szegényeknek.

Zágráb városi tanácsában két megüresült tanácsnoki helyre Aprilis 24dikén Schrabecz Aloiz eddig aljegyző, és Kamauf János püspöki ügyvéd urak választattak. Aljegyzővé pedig Skarecz Sándor, eddig lajstromozó, lajstromozóvá Verbanich József, eddig tisztb. aljegyző urak nevezettek.

T. Tessedik Pál úr, kir. táblai hites ügyvéd és több Vármegyék táblabírája, csaknem három esztendeig tartott inszenvedés után

elhunyt Budán, folyó eszt. Aprilis 30dikán, életének 41dik esztendejében.

Varasdon Martius 24dikén hunyt-el főtiszt. Bogdán Antal csázmai örkanonok úr, életének 75dik esztendejében,

NAGYBRITANNIA.

(Globe) Magyar Gróf Széchényi István, a' ki különös küldetés következtésül néhány hónapig tartózkodék Londonban, Miwart holtelt tegnap előtt (Apr. 12d.) éjjel hagyta-el, kísértetve Wenkheim báró és Vasserally (Vásárhelyi) urak által. A' Gróf Angliában tartózkodása alatt majd száz-ezer font sterling áru gőzerőműveket 's különféle szereket vásárolt öszve a' dunai gőzhajózás előmozdítására.

Az alsó ház Apr. 15d. ülésében Roebuck úr a' két Canada állapotját hozta szóba, 's vizsgáló biztosságot javallott. Stanley úr, a' gyarmatok statustitoknoka is felvilágosítá azok állapotját a' kormány nézőpontjából. A' vizsgáló biztosságot nem ellenzette, de munkálati körét csak az eredeti panaszokra kívánta szorítatni, nem pedig a' canadai kormány változtatásának kérdésére is kiterjeszteni. E' módosítással, mellyben utoljára Roebuck úr is megegyezett, biztosság neveztetett-ki. Ezután lord Althorp, a' kincstár kancellárja adta elő az angol tized iránti javallatát, mellynek fővonásai ezek: Angliában 's Walesban megszűnnek a' tizedek; helyettök a' tizedtulajdonosak szabott pénzsummát kapnak, melly a' jószágok becséhez képest különböző grófságokban különbözőleg fog megbecsültetni, 's megváltathatik. Ezen általános fővonásokat elfogadta a' ház, de a' bill egyes szabásaira nézve, mellynek ezen alapon épülve kell majd előadatnia, magát le nem kötötte.

A' londoni hírlapok naponként eszmélkednek a' parisi 's lyoni nyugtalanságokról, és pedig a' Times és Globe, mint két legfontosabb journal, a' franczia kormánynek kedvező értelemben, mert mind a' kettő ellensége a' republicanusnak, 's a' Times különösen az angol munkások egyesületének fenyegetőző jelenségei miá is, mellyek ellen e' hírlap már rég óta harczol.

Irlandban ismét mindenféle gonoszságok vagynak napi renden. Navanban nem rég 15,000 ember tartott gyűlést.

Az alsó ház Apr. 17d. esteli ülésében G. Wood úr olly bill behozhatására tett indit-

ványt, melly szerént Ó Felsőge minden jobbgyai, vallásokra való tekintet nélkül az universitásokhoz és akadémiai rangokhoz eljuthassanak. Ez indítvány 185 szóval 44 ellen elfogadtatott.

Garrycastle, Eglis, Ballybog és Ballybuttas irlandi vidékek a' vicekirály által, a' bennök uralkodó nyugtalanságok miatt a' hadbill alá vettettek.

O'Connell úr egy hosszú levelet intézett Irland népéhez, mellyben kinyilatkoztatja, hogy az unio megszüntetése iránti közönséges kérelemre még eddig csak 80,000 aláírást kaphatott, bár mindenkép igyekezett ígérete szerint egy milliót szerezeni öszve; azonban ezt onnan magyaráza-ki, hogy Irland egyetértése a' megszüntetésben olly elhatározott és nyilvános, hogy sokan szükségesnek sem tartják e' végett különös kérelmet aláírni.

Oldhamban, Lancaster grófságban nagy nyughatatlanság ütött-ki. Apr. 14d. éjjelen a' munkások egyesülete egy nyilvános házban gyűlést tartott; a' tiszthatóságnak értésére esvén, hogy ott törvénytelen esküvések tételnek, háram politia tisztet küldött azon házba, hol mintegy 100 személy volt öszve-gyűlve, kik a' politia tiszteket meglátván, a' gyertyákat előltették, 's nagy sebbel elfutottak, kettőn kívül, kik elfogattak, 's az ott hagyott könyvek, papirosok lefoglaltattak. Midőn más nap a' kétfoglyot kihallgatásra vitték, a' kíséző politiait temérdek sokaságu nép támadta-meg, 's a' foglyokat megszabadította. Ezután Thompson nevü fabrikansnak, kire már ez előtt is haragudt, házaira rohant, mellyekben az ő munkásai laktak, kik a' dúlók közül egyet meglővén, ezek dühösen rontottak-le sok erőműveket, Thompson lakóházát fenekestől kirablották, borait megitták, kartonait felgyújtották. Thompson Manchesterbe szaladt, 's egy osztály lovassággal tért-vissza; későbben gyalogság is érkezett, melly a' megtámadt házakat elfoglalta. Apr. 15d. reggelén az egész kerületből mind e' városba tódultak a' munkások. Minden szövő székek, almok megállottak. A' nép igen nyugtalan állapotban látszik lenni. A' sokaság által megszabadított két fogoly ismét önként a' tiszthatóság eleibe állott, 's Apr. 15d. délután hallgattatott-ki. Thompson munkásai közül kettő'elsikkadt, hihetőleg a' lázadók által öletett-meg. Apr. 16d. ismét temérdek munkás gyűlt-